

for. Jacek Słwczyski

Przyroda

Powiatu Chrzanowskiego

Puszcza Dulowska

W XIX i XX wieku głównym źródłem utrzymania mieszkańców Trzebinia były liczne zakłady przemysłowe, które przyczyniły się do ograniczenia wycinki drzew pod tereny rolnicze. Dzięki temu zachowała się reliktowa Puszcza Dulowska, zajmująca obszar około 20 km², zlokalizowana pomiędzy Trzebinia, Krzeszowicami a Rudnem. Obecnie stanowi część Jurajskiego Parku Krajobrazowego. Gęsta sieć cieków wodnych stanowi obszar źródłowy dla rzeki Chechło. W drzewostanie puszczy dominuje sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, a miejscami olsza czarna. Do licznie występujących drzew należą także modrzew europejski, świerk pospolity i dąb szypułkowy. Charakterystyczną cechą Puszczy Dulowskiej jest zróżnicowanie typów siedlisk, czego wyrazem jest duża liczba występujących tu gatunków roślin. Samych chronionych roślin zanotowano 52 gatunki. Na terenie puszczy znajduje się także Ośrodek Hodowlany Zwierząt, w którym prowadzona jest hodowla dzików i danieli zasiedlających później lasy na terenie całej Polski. W 1985r. na terenie Puszczy Dulowskiej nad brzegiem Chechła zasiedlono pierwsze dwie pary bobrów, obecnie jest ich kilkadziesiąt. Dzięki ich działalności kompleks leśny ma specyficzny charakter – na jego terenie powstają znaczne obszary zalewisk i terenów podmokłych, na których osiedlają się nie występujące wcześniej na tym terenie gatunki roślin i zwierząt.

The Dulowa Forest.

In the 19th and the 20th century, the major source of income of the inhabitants of Trzebinia were numerous industrial plants, which contributed to the reduction of forest clearance for arable grounds. Due to this, the relict Dulowa Forest, covering the area of ca 20 km², has been preserved. The forest is situated between Trzebinia, Krzeszowice, and Rudno, and is now the part of the Scenic Park of the Cracow-Częstochowa Jurassic Highland. A dense network of watercourses constitutes the source area of the Chechło River. The forest stand is dominated by pines, silver birches, and, here and there, black alders. Among common trees are also larch, spruce, and pedunculate oak. The characteristic feature of the Dulowa Forest is the diversity of habitats, which results in a large number of plant species that can be found there. Protected plants alone include 52 species. Within the forest, there is also the Animal Breeding Centre, where wild boars and fallow deer that later inhabit forests in the entire Poland are bred. In 1985, two pairs of beavers were introduced in the Dulowa Forest, and now there are a few dozen of them. Due to the beavers' activity, the forest complex has a specific character – huge areas of marsh and boggy terrain are created. New species of plants and animals settle in these places.

fol. Krzysztof Wątroba

Rezerwat przyrody „Lipowiec”

(362 m n.p.m.) jest interesujący nie tylko z powodu ruin zamku znajdujących się na jego szczycie, ale także ze względu na walory przyrodnicze. W 1959 r. na południowo – wschodniej części wzgórza utworzono rezerwat przyrody. Obszar chroniony obejmuje powierzchnię 11,36 ha. Flora naczyniowa rezerwatu to ponad 300 gatunków, z czego objęte ochroną są 24 gatunki roślin naczyniowych oraz 11 gatunków mchów. Największą osobliwością florystyczną rezerwatu jest gatunek storczyka – kruszczyk drobnolistny (*Epipactis microphylla*), w Polsce występujący tylko na kilku stanowiskach. W rezerwacie znajduje się niewielkie źródło oraz pomnik ku czci trzech partyzantów poległych w 1944 r. w walce z hitlerowcami.

The “Lipowiec” nature reserve.

(362 m over sea level). This place is interesting not only because of the ruins of a castle located on the top, but also due to its natural values. In 1959, a nature reserve was established in the south-eastern part of the hill. The protected area covers 11,36 ha. The vascular flora of the place include more than 300 species, from which 24 species of vascular plants and 11 species of mosses are protected. The greatest plant peculiarity of the reserve is a species of an orchid – a small-leaved Helleborine (*Epipactis microphylla*), present only in few sites in Poland. In the reserve is also a small spring and a monument commemorating three partisans killed in 1944 in the fight against the Nazis.

Stawy na Groblach

to zespół stawów wędkarskich oraz pobliskie zabudowania. Akwen Groble składa się z trzech zbiorników wodnych tworzących trójkątną płaszczyznę. Stawy są regularnie zarybiane, dzięki czemu osoby posiadające licencję na łowienie mogą liczyć na dorodnego szczupaka, sandacza, lina, amura białego, karpia, okonia, jazgarza oraz płoć. Ze względu na niewielką głębokość akwenów, ograniczoną wymianę wody oraz regularne dostarczanie substancji odżywczych stawy są zbiornikami bardzo żyznymi. Aby przeciwdziałać ich zarastaniu od czasu do czasu są czyszczone. Wśród przybrzeżnych roślin szuwarowych dominuje trzcina pospolita, a z rzadkich gatunków występuje to oczeret jeziorny, jeżogłówka gałęzista i kropidło wodne. Stawy przyciągają także liczne ptaki: kaczki krzyżówki, cyraneczki, kokoszki wodne, perkozy dwuczube oraz łabędzie nieme. W skład zabudowań osady Groble wchodzi należąca do Nadleśnictwa Chrzanów leśniczówka „Osada Leśna Grobla” oraz Ośrodek Rekolekcyjny Karmelitów Bosych z Czernej.

The Groble Pond Complex.

It is a complex of ponds for anglers and nearby buildings. The complex consists of three bodies of water that form a triangular plane. The ponds are regularly stocked with fry, which enables people with a license to fish for a sturdy pike, a pikeperch, a tench, a grass carp, a carp, a perch, a ruff, or a roach. Because of the small depth of these bodies of water, limited water exchange, and regular supply of nutrients, the ponds are very fertile reservoirs. In order to counteract overgrowing of the ponds, they are cleaned from time to time. The coastal rushes are dominated by a reed; the rare species include a club-rush, a bur-rush, and a water dropwort. The ponds attract many birds: mallards, teal, moorhens, great-crested grebes, and mute swans. The village of Groble consists of the “Osada Leśna Grobla” forester’s lodge belonging to the Chrzanów forest inspectorate and the Retreat Centre of the Discalced Carmelite from Czerna.

Stawy w Szyjkach

To kompleks stawów położony między przysiółkami Budzowy, Szyjki i Piła. Składa się z trzech stawów przy ul. Wędkarskiej oraz jednego, oddalonego zbiornika, w rejonie ul. Stawowej na Piłe. Stawy w Szyjkach (o nazwach od wschodu: Rzepka, Średni i Pusty Stawek) to malowniczo położone na skraju lasu zbiorniki oddzielone groblami. Wzdłuż północnego brzegu tych stawów rosną okazałe stare drzewa, odcinające się od ściany lasu. Atrakcyjnym elementem krajobrazowym jest także niewielka zadrzewiona wyspa w południowo-zachodniej części stawu Rzepka.

The Szyjki Pond Complex.

The complex of ponds situated between the hamlets of Budzowy, Szyjki, and Piła. It consists of three ponds on Wędkarska Street and one remote pond in the vicinity of Stawowa Street in Piła. The ponds in Szyjki (named, from the east: Rzepka, Średni Stawek, and Pusty Stawek) are bodies of water divided with causeways, picturesquely located on the verge of a forest. There are old trees growing along the north banks of the ponds, standing out against the wall of the forest. Also, an attractive element of the landscape is a not large wooded islet in the south-western part of the Rzepka pond.

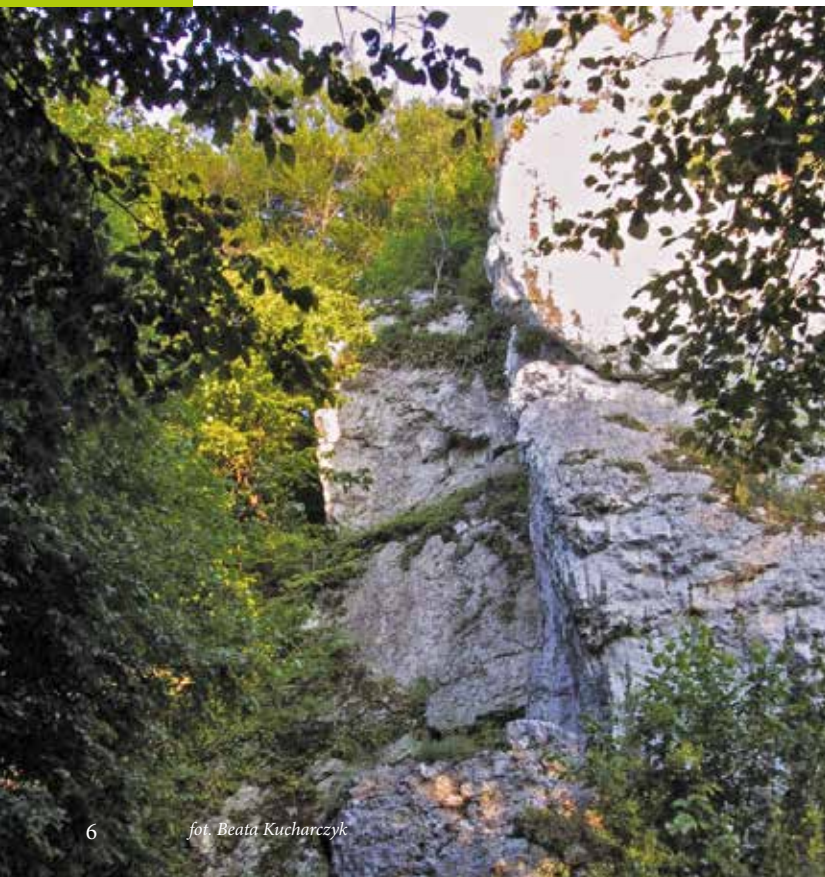
fol. Andrzej Odrzywółek

Stawy zapadliskowe w Ziajkach

To zbiorniki powstałe w miejscu osiadania terenu w wyniku eksploatacji węgla kamiennego. Są użytkowane rekreacyjnie, dzięki zarybianiu oferują łowińska chętnie odwiedzane przez wędkarzy. Warto także wiedzieć, że te niegłębokie rozlewiska są siedliskiem bobra europejskiego.

The cave-in ponds in Ziajki.

These are reservoirs created due to the land subsidence resulting from coal mining. They are used for recreation; thanks to stocking with fry, they offer fishing ground willingly visited by anglers. It is worth knowing that these shallow overflow areas are the habitat of a European beaver.

Skąły Gaudynowskie

Zlokalizowane pomiędzy Porębą Żegoty a Brodłami. Podzielone są głębokim, szerokim wąwozem i występują na długości ok. 600 m po wschodniej stronie doliny potoku Brodło, osiągając wysokość do 20m. Porastają je rzadko spotykane kwitnące bluszcze, będące osobliwością przyrodniczą. Są pomnikiem przyrody nieożywionej. W północnej części skał znajduje się Jaskinia Gaudynowska, natomiast od południowej wypływa z nich źródółko.

The Gaudynowskie rocks.

These rocks, located between Poręba Żegoty and Brodły, are divided by a deep and wide ravine. They occur for about 600 m on the eastern side of the valley of the Brodło Stream, reaching the height of 20 m. They are covered with rare blooming ivies, which are a natural curiosity. The rocks are the monument of inanimate nature. In the northern part of the rocks, there is the Gaudynowska Cave, while a small spring flows out in the southern part.

fol. archiwum Urzędu Miasta w Trzebinii

Kozi Bród

Najdłuższa rzeka na obszarze Trzebinii o długości 9,7 km jest lewobrzeżnym dopływem Przemszy. Źródła Koziego Brodu leżą w lasach myślachowickich, w dość głębokim wąwozie. Najbardziej malowniczo rzeka wygląda na odcinku od jej źródeł do miejscowości Czyżówka - silnie meandruje wśród lasów i wysokich wydm śródłądowych. Kozi Bród płynąc w kierunku Czyżówki i koło Piły Myślachowickiej wypełnia znajdujący się na rzece zbiornik retencyjny Osowiec dla Elektrowni „Siersza”, nad którym znajduje się ośrodek rekreacyjny. W dolinie Koziego Brodu w Płokach rośnie sosna o charakterze pomnikowym, wyjątkowa ze względu na kształt, przypominający wierzbę płaczącą, natomiast przy drodze z Sierszy do Czyżówki wyróżnia się sosna, dzięki niezwykłemu układowi korzeni nazywana „kroczącą”.

The Kozi Bród River.

It is the longest, ca 9.7 km, river of Trzebinia, which is a left tributary of Przemsza. The source of the Kozi Bród River are situated in the Myślachowice Forest, in a somewhat deep ravine. The most picturesque fragment of the river is its segment between the source of the river and the town of Czyżówka – the river strongly meanders among forests and high inland dunes. The Kozi Bród River, flowing towards Czyżówka and near Piła Myślachowicka, supplies the Osowiec storage reservoir for the “Siersza” power plant, upon which a recreational centre is located. In the valley of the Kozi Bród River in Płoki, there is a monumental pine, unique as regards its shape resembling a weeping willow, while near the road from Siersza to Czyżówka, there is a distinctive pine that, due to its extraordinary arrangement of roots, is called a “stepping pine”.

Balaton

W Trzebini znajduje się nieczynny kamieniołom wapieni i margli jurajskich. W wyniku zatopienia, po zaprzestaniu działalności eksploatacyjnej, końcem lat 60-tych XX- wieku stał się miejscem wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców powiatu i nie tylko. Zbiornik (o pierwszej klasie czystości wody) ma powierzchnię ok. 3 ha i średnią głębokość wynoszącą 9,5 m. Balaton zasilany jest wodami z podziemnych źródeł. Na części wyrobiska wyrósł las z dominującą brzozą brodawkowatą, znajduje się tu również brzoza czarna. Walory tego miejsca podnoszą niewielkie mokradła i stawy.

The Balaton Reservoir.

There is an inoperative quarry of Jurassic limestone and marl. As a result of flooding after the cessation of extraction in the 1960s, it became a place of recreation for the inhabitants of the district and other regions. The reservoir (with the first class water quality) has the area of ca 3 ha, and its average depth amounts to 9.5 m. The Balaton is supplied with the water of underground springs. The part of the pit is covered by a forest dominated by a silver birch; a black birch can also be found there. The value of this place is increased by small marshes and ponds

Rzeka Chechło i Zalew Chechło

Drugą co do długości rzeką w powiecie jest potok Chechło, przepływający na odcinku około 22 kilometrów. Przepływa przez gminy Trzebinia, Chrzanów, Libiąż i Babice. Potok Chechło wypływa drobnymi strumieniami z torfowisk w Puszczy Dulowskiej. Ujściowy odcinek rzeki znajduje się w miejscowości Mętków. Zlewnia Chechła ma około 116 km. Potok zbiera wody z kilku stałych (Ropa, Luszówka, Pstrużnik, Stawki i Młoszówka) i okresowych dopływów. Na rzece w rejonie Piły Kościeleckiej znajduje się największy w Trzebini zbiornik wodny o powierzchni ok. 54 ha. Zlokalizowany na skraju Puszczy Dulowskiej, z dwóch stron otaczają go lasy. Uregulowana przez zapórę południowa część zalewu jest zagospodarowana dla turystów, natomiast północną część pozostawiono w stanie dzikim. To doskonałe miejsce dla obserwacji ptaków, poszukiwania roślin lubiących wilgotne stanowiska oraz dla amatorów wędkarstwa.

The Chechło River and the Chechło Reservoir.

The second longest river in the district is the Chechło River, flowing over a distance of about 22 km. The stream flows through the communes of Trzebinia, Chrzanów, Libiąż, and Babice. The Chechło River flows with small streams from the peat bogs of the Dulowa Forest. The estuary fragment of the river is located in the town of Mętków. The catchment basin of Chechło has approximately 116 km. The stream gathers water from a few permanent (Ropa, Luszówka, Pstrużnik, Stawki, and Młoszówka) and periodic tributaries. In the area of Piła Kościelecka, there is the largest body of water in Trzebinia, with the area of about 54 ha. It is located on the verge of the Dulowa Forest, from two sides surrounded by forests. The south part of the reservoir has been regulated with a dam and is arranged for tourism, while the north part has been left wild. This is a perfect place for watching birds, looking for plants that like humid habitats, and for angling.

Park przy Powiatowym Domu Pomocy Społecznej w Płazie

Pałac w Płazie otacza park z przełomu XVII/XVIII wieku. Początkowo barokowe założenie parku przekomponowano w XIX wieku. Obecnie zachował się tarasowy układ parterów z regularnym owalnym podjazdem otoczonym kwiatowym gazonem z fontanną oraz aleją dojazdową z jesionów wyniosłych. W parku znajdują się szpalery, alejki oraz część leśna, w której rosną pomniki przyrody: tulipanowiec, jesion, lipy. Legenda głosi, że pod rozległym drzewem na środku parku hrabia Starzeński zakopał skarb. Drogocenne przedmioty, które z upływem czasu zyskują na wartości, może odnaleźć jedynie prawowity spadkobierca.

The Park near the District Nursing Home in Płaza.

The palace in Płaza is surrounded by a park from the turn of the 17th and the 18th century. This initially Baroque arrangement was recomposed in the 189th century. What is preserved to the present day is a terraced arrangement of parterres with a regular oval driveway surrounded by a flowery lawn with a fountain and access road lined with ashes. In the park there are three rows, alleys, and a forest part where natural monuments, such as a tulip tree, an ash, and lindens. A legend has it that in the middle of the park, under a huge tree, Count Starzeński buried a treasure. Valuable items that gain value with the passage of time can be found by the rightful heir only.

Park w Młoszowej

Teren otaczający zabytkowy Pałac Florkiewiczów w Młoszowej stanowi malowniczy krajobraz. Ten rozległy, 29,5 hektarowy park ze starym drzewostanem, urozmaicony jest licznymi dolinkami i pagórkami. W przeszłości park zdobiły posągi, 5 altan i 60 klombów kwiatowych. Obecnie pośród romantycznych zakątków i alejek rozmieszczone są najrozmaitsze posągi: św. Floriana i Matki Bożej, a także Światowida, smoka wawelskiego i czarownicy Kaśki. Większość z nich wykonał Franciszek Wyspiański, ojciec Stanisława. Przestrzeń między lasem a pałacem wypełniają pola i łąki. Szeroka dolinka zwana Strzałbą tworzy zielony amfiteatr, w którym corocznie organizowane są operetki. Ciekawy krajobraz tworzą bluszcze. Występuje tu ponad sto gatunków roślin. W parku rosną 4 drzewa i krzewy uznane za pomniki przyrody: lipa, tulipanowiec, magnolia, dereń.

The Park in Młoszowa.

The area surrounding the historic Florkiewicz Palace in Młoszowa provides a picturesque landscape. This vast, 29.5 ha, park with old trees is varied with many valleys and hills. In the past, the park was decorated by statues, 5 arbors, and 60 flower beds. Nowadays, among romantic corners and alleys, there are various figures: St Florian and St Mary, as well as Światowid, Wavel dragon, and Kaśka witch. The majority of them were made by Franciszek Wyspiański, the father of Stanisław Wyspiański. The space between the forest and the palace is filled with fields and meadows. A wide valley called Strzałba forms a green amphitheatre, where every year operettas are staged. Ivy creates an interesting landscape. Over 100 plant species can be found there. In the park, there are 4 trees and bushes considered the natural monuments: a linden, a tulip tree, a magnolia, and a dogwood.

Park miejski w Chrzanowie

To pozostałość parku dworskiego rodzin Loewenfeldów, zachowało się w nim wiele interesujących drzew i krzewów. Znajdziemy w nim m.in. krzewiaste cisy, modrzew japoński, tulipanowiec amerykański, a także miłorząb.

The Municipal Park in Chrzanów.

It is a remnant of the manor park of the family of Loewenfelds, in which many interesting trees and bushes have been preserved. We can find there such plants as shrubby yews, a Japanese larch, a tulip tree, and a ginkgo.

Park w Kościelcu

Na terenie Kościelca w Chrzanowie zlokalizowany jest zabytkowy park podworski. Przed II wojną światową istniał tu pałac Starzeńskich jednak spłonął podczas wojny. W parku znajduje się zbiorowa mogiła żołnierzy Armii Czerwonej poległych na ziemi chrzanowskiej. Spośród drzewostanu warto wymienić płaczący jesion wzniosły, buk zwyczajny w odmianie purpurowej, ale także kasztanowce czy klon zwyczajny.

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Chrzanowie

The Park in Kościelec.

Within the area of Kościelec in Chrzanów, there is a historic manor park situated. Prior to the World War 2, there was the Starzeńskis Palace located in this place, but it burnt down during the war. In the park, there is a collective grave of the Red Army soldiers killed in the region of Chrzanów. Among the interesting trees, it is worth mentioning a weeping ash, a purple beech tree, and also horse chestnuts and a maple.

fot. archiwum Starostwa Powiatowego w Chrzanowie

Park w Porębie Żegoty

W 4 hektarowym parku z XIX wieku otaczającym ruiny pałacu Szembeków w Porębie Żegoty rośnie wiele pomnikowych drzew egzotycznych, wśród nich: tulipanowiec, platan, miłorząb, spohora japońska oraz okazałe dęby, lipy, buki i graby. Znajduje się tu również murywane klasycystyczne mauzoleum Szembeków z 1921/22 w kształcie kaplicy z cenną rzeźbą Matki Boskiej z Dzieciątkiem oraz grotta ze studnią. Obecnie bardzo zniszczone. W rejonie folwarku znajduje się kamienna „mogiła” z żeliwnym krzyżem.

The Park in Poręba Żegoty.

In this 4 ha park from the 19th century, which surrounds the Szembeks Palace in Poręba Żegoty, there are many monumental exotic trees, such as a tulip tree, a plane tree, a ginkgo, a Japanese sophora, and magnificent oak trees, lindens, beeches, and hornbeams. There is also a brick classicist mausoleum of the family of Szembeks from 1921/22 in the shape of a chapel with a valuable figure of St Mary with Baby Jesus, and a cave with a well. Nowadays, they are much damaged. In the area of a grange, there is a stone “grave” with a cast-iron cross.

fot. archiwum Urzędu Miasta w Trzebinii

Martwica Karniowicka

To niezwykle i jedyne na skalę światową miejsce rozciąga się od szybu wschodniego byłej Kopalni Siersza po skraj Filipowic, a najciekawsze odsłonięcia znajdują się na Wyżynie Karniowickiej (Gmina Trzebinia). Ten słodki wapień w 1870r. odkrył krakowski botanik Marcin Raciborski. Zaledwie 3% tych skał powstało nie w morzu lecz w wodzie słodkiej. Początkowo formacja ta została zidentyfikowana jako martwica, faktycznie wg najnowszych badań jest to trawertyn, który osadzał się na przełomie karbonu i permu. Występują tu liczne skamieliny od szczątek *Lilpopia raciborski* poprzez sinice, glony, ślimaki. Jest to skała masywna porowata, o barwie kremowo-białej (czasem szarej). Sztuczne odsłonięcie martwicy w Karniowicach zostało wpisane do międzynarodowego rejestru geostanowisk – Geosites.

The Karniowice Sinter.

This extraordinary place, unique on the global scale, spreads from the eastern shaft of the former “Siersza” mine to the verge of Filipowice, and the most interesting expositions are located on the Karniowice upland (the commune of Trzebinia). This sweet limestone was discovered in 1870 by a botanist from Cracow – Marcin Raciborski. Only 3% of these rocks were formed not in the sea but in fresh water. Originally, the formation was identified as a sinter, but according to the latest examination it is, in fact, a travertine that sedi-

mented (precipitated) at the turn of the Carboniferous and the Permian periods. There occur numerous fossils from the remnants of *Lilpopia raciborski* through blue-green algae and seaweed, to snails. It is a massive creamy white (sometimes gray) poriferous rock. The artificial exposition of the sinter in Karniowice has been entered in the Geosites register.

fot. archiwum Urzędu Miasta w Trzebinii

Skalka Triasowa w Bołęcinie

To niezwykle pomnik przyrody nieożywionej oraz często odwiedzane miejsce przez turystów, a także badaczy reprezentujących różne dziedziny nauk. Położony na obszarze Jurajskich Parków Krajobrazowych, wchodzi w skład Bloku Płaziańskiego, który stanowi zachodnią część Garbu Tenczyńskiego. Budulcem ostańca są rzadko tutaj spotykane wapienie diploporowe, czyli wapienie krystaliczne zbudowane głównie z glonów morskich (diploporów). U podnóża skałki spotkać można wiele ciekawych gatunków roślin jak: wilżyna ciernista,

dziwięcił beżłodygowy oraz kozibród wschodni. Ze skałki rozciąga się ciekawy punkt widokowy na Chrzanów, Trzebinę i Krzeszowice. Widoczna jest również Niecka Dulowska a na północnym horyzoncie Pagóry Jaworznicke i Wyżyna Olkuska.

The Triassic Rock in Bołęcín.

It is an extraordinary monument of inanimate nature and a place very frequently visited by tourists and researchers that represent different fields of science. The rock, located in the area of the Jurassic Highland Scenic Parks, belongs to the Płaza Block, which is a part of the formation of Garb Tenczyński. The building material of the monadnock is diplopora limestone, rarely found in the region. This kind of limestone is a crystalline limestone made mainly of seaweed (diploporos). At the foot of the rock, you can encounter many interesting plants, such as: a spiny restharrow, a stemless carline thistle, and an east goatsbeard. On the rock, there is an interesting viewing point from which Chrzanów, Trzebinia, and Krzeszowice can be seen. You can also see the Dulowa Basin, and on the north horizon, there are the Jaworzno Hills and the Olkusz Upland.

Cisowe Skały

Dwa wzgórza znajdujące się w Czyżówce nieco na wschód od Elektrowni Siersza. Tworzą je wysokie do 4 metrów skałki zboczowe, zbudowane z triasowych wapieni o strukturze laminowanej. Ich budowa geologiczna wskazuje, że jest to fragment tej samej formacji, której kulminacją jest Skałka Triasowa w Bołęcinie. Około 180 mln lat temu, w okresie jury, tutejsze wapienie częściowo przeobraziły się w dolomit i uległy okruszczeniu. Ślady po eksploatacji złóż galmanu i żelaza pod postacią zawalonych sztolni można znaleźć w buczynie na północnych stokach wzgórza.

The Cisowe Skały hills.

Two hills in Czyżówka, somewhat east from the “Siersza” power plant. They consist of 4 meter high hillside rocks, built of Triassic limestone with lamination structure. Their geological structure indicates that this is the fragment of the same formation whose climax is the Triassic Rock in Bołęcín. Approximately 180 million years ago, during the Jurassic period, the local limestone partially metamorphosed into dolomite and underwent mineralization. Traces of the exploitation of the zinc ore and iron deposits, in the form of collapsed adits can be found in the beech forest on the northern slopes of the hill.

fot. archiwum Urzędu Miasta w Trzebinii

Ostra Góra

Najstarszy w granicach Trzebini częściowy rezerwat przyrody. Ostra Góra o powierzchni 7,59 ha jest jedynym tej rangi obiektem chronionym na terenie Gminy Trzebinia, który utworzono w celu ochrony buczyny karpackiej. W drzewostanie dominują buki w wieku 150-200 lat. To zalesione wzgórze o wysokości 438 m n.p.m. charakteryzuje się ostrą granią, stąd jego nazwa. Od południa rezerwatu znajdują się odporne na wietrzenie dolomity, natomiast od północy podatne na wietrzenie wapienie. Jest to także obszar występowania zlepieńca myślachowickiego. Do końca XIX wieku pozyskiwano z tego obszaru kamień. Występują tutaj różnorodne rośliny jak np. przylaszczka pospolita, żywiec gruczołowaty, czworolist pospolity, fiołek leśny. Wśród występujących tu roślin 15 gatunków objęto ochroną. Uważny obserwator wytropi w rezerwacie zające, kuropatwy i sarny.

The Ostra Góra hill.

The oldest partial nature reserve of Trzebinia. Ostra Góra of the area of 7.59 ha is the only protected object of such a rank within the area of the commune of Trzebinia that was established in order to protect Carpathian beech forests. The tree stand is dominated by 150-200 year old beeches. This wooded hill of the height of 438 m above sea level is characterized by a sharp ridge, hence its name. In the southern part of the reserve, there is erosion-proof dolomite, while in the northern part, limestone susceptible to erosion. This is also the region of occurrence of the Myślachowice conglomerate. Until the late 19th century, rock was gained from there. Various plants can be found; for instance, a liverwort, a bittercress, a herb paris, and an early dog-violet. Among the plants appearing in the reserve, 15 species are protected. A careful observer would track hares, partridges, and roe deer.

fol. archiwum Urzędu Miasta w Trzebinii

Podbuczyna

Ten użytek ekologiczny o powierzchni 8 ha utworzono w celu ochrony starodrzewu bukowego, który porasta wzniesienia kompleksu leśnego w Sierszy. Pośród sosen zwyczajnych i brzoź brodawkowatych spotykamy tutaj buki zwyczajne. Konwalia majowa, przyłuszczka pospolita zdobią leśne runo. Teren ten jest pierwszym ustanowionym przez Gminę Trzebinia użytkiem ekologicznym.

The Podbuczyna ecological site.

This ecological site of the area of 8 ha has been established in order to protect the old-growth beech forest that covers the hills of the Siersza forest complex. Among pines and silver birches, we can found beeches there. The underbrush is ornamented by lilies-of-the-valley and a liverwort. This area has been the first ecological site in the commune of Trzebinia.

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Libiążu

Góra Grodzisko

To wzgórze o wysokości 313,5 m n.p.m. zlokalizowane na terenie gminy Libiąż. Z jego szczytu rozciąga się panorama na centrum Libiąża. Większość powierzchni stoków i partii szczytowej tego wzniesienia zajmują murawy kserotermiczne (ciepłolubne), trawiaste zarośla oraz zbiorowiska krzewów. Spotkać można tu różę dziką, głogi, jarząb pospolity i szwedzki. Spośród roślin zielnych wyróżniają się dzwonek skupiony, rozchodnik wielki, żebrzyca roczna, babka średnia i efektowna szaflwia łąkowa o dużych fioletowych kwiatach. Na stoku wschodnim góry leży zabytkowy cmentarz.

The Góra Grodzisko hill.

It is a hill of the height of 313.5 m above sea level, located in the commune of commune of Libiąż. The panorama of the centre of Libiąż spreads from the hill-top. The majority of the area of the slopes and the top of the hill is covered with xerothermic (thermophilic) grasslands, grassy bushes, and communities of shrubs. You can find there a wild rose, hawthorns, a rowan, and a Swedish whitebeam. The distinctive herbaceous plants include a clustered bellflower, an orpine, Seseli annuum, a hoary plantain, and a spectacular meadow sage with large violet flowers. A historic cemetery is located on the eastern hillside.

Wzgórze Karpiówka

Wzgórze na terenie Gminy Libiąż, na którym wzniesiono okazały krzyż dla upamiętnienia 25 lat pontyfikatu Papieża Jana Pawła II. Szczyt wzgórza Karpiówka łączy się ku południowi łagodnym garbem z podobnej wysokości górą Lipie. Między Karpiówką i Lipiem spotkać można rozległe, pięknie wykształcone murały kserotermiczne. Z rzadkich roślin naczyniowych występują tu np. efektowna głowienka wielkokwiatowa i chroniony dziewięciśli bezłodygowy. W zachodni stok wzgórza Karpiówka wcina się wyrobisko kamieniołomu, spotkać tu można: głóg, tarninę, róże oraz ciepłolubne byliny.

The Karpiówka hill.

The hill in the commune of Libiąż, where a magnificent cross commemorating 25 years of the pontificate of Pope John Paul II has been erected. The top of the Karpiówka hill is connected in the south by a mild prominence with the Lipie hill of the similar height. Between Karpiówka and Lipie, there are vast, beautifully developed xerothermic grasslands. Among rare vascular plants occurring there, the following should be mentioned: a spectacular large self-heal and a protected stemless carline thistle. A quarry pit cuts in the western slope of the hill; a hawthorn, a blackthorn, wild roses, and thermophilic perennials can be found there.

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Libiążu

Góra Szybowcowa

Zlokalizowany w Libiążu kompleks rozległych wzniesień, częściowo porośniętych młodymi zagajnikami. Znajdują się tu stare, porzucone niewielkie wyrobiska kamieniołomów, obecnie porośnięte ciepłolubnymi roślinami w tym również chroniony dziewięciśl bezłodygowy. Wszystkie niemal wzniesienia zajęła mozaika muraw i zakrzewień. W kompleksie tych wzniesień wyróżnia się góra Górki, bezleśne wzniesienie, wśród roślin można odszukać goryczuszkę orzęsoną.

The Góra Szybowcowa hill complex.

A complex of vast prominences located in Libiąż, partially covered with young copses. There are old, abandoned quarry pits covered with thermophilic plants, including a protected stemless carline thistle. Almost every prominence is covered by a mosaic of grasslands and bushes. In the complex, the Górki hill, a treeless prominence stands out. Among plants, fringed gentians can be found.

Góra Wójtowa

Wzgórze o wysokości 315,8 m n.p.m. należące do szeregu wzgórz na granicy Pagórów Chrzanowskich i Kotliny Chrzanowskiej. Znajduje się w Chrzanowie, w dzielnicy Kąty; pomiędzy autostradą A4 a ul. Śląską. Zalesiona w latach 50-tych ubiegłego wieku. Na zachód znajduje się porzucony kamieniołom wapieni gogolińskich. Spośród drzewostanu wyróżnia się sosna zwyczajna oraz modrzew europejski. Występują też nawłocie czy jeżyny popielice. W runie lasu spotkać można m.in. konwalię majową, dzwonek brzoskwiolistny, orlicę pospolitą.

The Góra Wójtowa hill.

The hill of the height of 315.8 m above sea level belonging to hills on the border between the Chrzanów Hills and the Chrzanów Valley. The hill is situated in the Kąty quarter in Chrzanów, between the A4 highway and Śląska Street. It was afforested in the 1950s. West of the hill, there is an abandoned quarry of the Gogolin limestone. The tree stand includes pines and larches. Also, goldenrods and dewberries can be found. In the underbrush, there occur lilies-of-the-valley, a peach-leaved bellflower, and a common bracken.

NOCLEGI / ACCOMMODATION

ALWERNIA

Motel Gala

ul. Krakowska 2, Kwaczała, tel. +48 12 282 81 04, www.noclegigala.pl

Zajazd Flamingo

Poręba Żegoty 553, tel. +48 12 452 62 28, +48 608 214 660, www.zajazdflamingo.pl

Stadnina koni - Ranczo „Pod Łysą Górą”

Alwernia, ul. Pręty 11, 32-566, tel. +48 12 283 31 68,

Jan i Genowefa Gałowic – Agroturystyka

ul. Radosna 3, Podłęże, 32-566 Alwernia, tel. +48 12 282 85 73

Winnica Barbara i Krzysztof Góra – Agroturystyka

ul. Brandyska 1, Regulice, tel. +48 12 283 19 44, www.winnicaczak.pl

„Stary Dwór” Maciej Mazgaj

Poręba Żegoty 2, tel. +48 601 211 809, www.starydwor.com

BABICE

Farma Lipowiec Lucyna Deszcz – Agroturystyka

ul. Oświęcimska 26, Wygielzów, 32-551 Babice,
tel. +48 32 613 49 46, +48 603 216 090

Krystyna Kulawik – Agroturystyka

ul. Podzamcze 2, Wygielzów, 32-551 Babice,
tel. +48 32 613 46 90, +48 512 368 894

Zofia Wójcik – Agroturystyka

ul. Żródlana 7, Rozkochów, 32-551 Babice, tel. +48 32 613 42 55

CHRZANÓW

Hotel i Restauracja Platan

ul. Rynek 6, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 440 44 00, +48 32 440 44 01,
+48 661 991 637, www.hotelplatan.pl

Bed&Breakfast Mikunda

ul. Śląska 87a, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 622 71 80, +48 787 45 88 99,
www.mikunda.com.pl

Debal Pogorzycze

ul. Akacyjowa 2, 32-501 Chrzanów, tel./fax +48 32 62 37 857, www.debal.pl

LIBIĄŻ

Gościniec na Rozdrożu

Libiąż, ul. Krakowska 86, tel. +48 32 624 00 60
www.narozdrozu.pl

„Nata” Cukienictwo Restauracja Pokoje gościnne

ul. 1 Maja 13 B, 32-590 Libiąż, tel./fax +48 32 627 72 28,
www.nata-libiaz.pl

TRZEBINIA

Hotel „Lir”

32-540 Trzebinia, ul. Fabryczna 5, tel. +48 32 210 97 33, www.lir-portal.pl

Restauracja Hotel „Dwór Zieleniewskich”

ul. Piłsudskiego 47 a, 32-540 Trzebinia, tel.+48 32 6110 905, 32 612 23 68,
www.lir-portal.pl/dwor-zieleniewskich/

Motel* - Restauracja „Lech”

ul. Krakowska 130, 32-546 Młoszowa, tel. +48 32 627 81 05, www.motel-lech.pl

Rezydencja „Pod Zegarem”

ul. Kościuszki 59, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 612 01 61, www.podzegarem.com.pl

Karczma Gdzie Jadło Dobre i Swojskie Klimaty

ul. Długa 125, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 753 51 51, www.karczmianejadlo.pl

Stadnina Koni „Szarża”

ul. Wczasowa 16, Bołęcin, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 613 76 37

Restauracja „Parkowa”

ul. Grunwaldzka 95, 32-540 Trzebinia, tel.+48 32 612 21 97,
+48 505 036 017, www.restauracja-parkowa.pl

Osrodek Wypoczynkowy „Chechło”

Zalew Chechło, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 612 13 08, +48 608 27 33 17,
www.trzebiniachechlo.pl

Osrodek Wypoczynkowy

Miejskiego Klubu Sportów Wodnych „Trzebinia”

ul. Głowackiego 91, 32-540 Trzebinia, tel. /fax. +48 32 612 12 76

Domki Cioci

ul. Modrzewiowa 3, 32-545 Psary, tel. +48 695 481 133, www.domekcioci.nocowanie.pl

GASTRONOMIA/ GASTRONOMY

ALWERNIA

Restauracja Flamingo

Poręba Żegoty 533, 32-566 Alwernia, tel. +48 12 452 62 28, www.zajazdflamingo.pl

Restauracja Gala

ul. Krakowska 2, Kwaczała, 32-566 Alwernia, tel. +48 12 282 81 04, www.noclegigala.pl

Restauracja Broadway

32-566 Alwernia Brodla, tel. +48 12 283 28 60.

Restauracja Cztery Pory Roku

ul. Adama Mickiewicza 1e, 32-566 Alwernia, tel. +48 504 916 848,
www.alwernia4poryroku.pl

Restauracja Dolce Vita

ul. Marii Skłodowskiej Curie 3e, 32-566 Alwernia, tel. +48 508 275 952

Pizzeria „Ramzes”

os. Chemików 16b, 32-566 Alwernia, tel. +48 12 283 32 87

Pub „Alchemia”

ul. Mickiewicza 4, 32-566 Alwernia, tel. +48 12 283 22 77

Kawiarnia „Drink Bar”

Regulice, ul. Chrzanowska 54, 32-566 Alwernia, tel. +48 12 283 14 97

Kawiarnia, Pizzeria „Alternatywa”

ul. Skłodowskiej Curie 14d, 32-566 Alwernia, tel.+48 12 283 26 96

Kawiarnia Cafe Poręba

Poręba Żegoty, 32-566 Alwernia, tel. +48 662 834 417

Antidotum Kebab

Alwernia ul. M. Skłodowskiej Curie 14a, 32-566 Alwernia, tel. +48 12 283 26 96

BABICE

Restauracja Antidotum „Zajazd Podzamcze”

Wygielzów, ul. Lipowiecka 3, 32-551 Babice, tel. +48 32 645 08 34

Restauracja Karczma „Zagroda”

Wygielzów, ul. Podzamcze 1, 32-551 Babice, tel. +48 32 620 11 05

Restauracja Lipowiec

Wygielzów, ul. Oświęcimska 36, 32-551 Babice,
tel. +48 884 996 858; 604 896 838, www.restauracjalipowiec.pl

Restauracja Zajazd „U Tadka”

32-551 Babice, Olszyny, ul. Koszykarska 2

CHRZANÓW

Restauracja Stare Mury

Rynek 16, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 623 14 69, www.stare-mury.pl

Restauracja Gama Smaków

ul. Oświęcimska 133, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 626 03 96,
www.gama-smakow.pl

Hotel i Restauracja Platan

ul. Rynek 6, 32-500 Chrzanów, tel.: +48 32 440 44 00, +48 32 440 44 01,
+48 661 991 637, www.hotelplatan.pl

Restauracja Barter

Aleja Henryka 12, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 623 37 25

Restauracja Kafejka

ul. Śląska 66h, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 623 23 82

Restauracja Nova

Aleja Henryka 27, 32-500 Chrzanów, tel. +48 516 024 024, 512 142 113

Restauracja i Pizzeria Odyseja

ul. Rynek 14, 32-500 Chrzanów, tel.: +48 32 626 08 44

Restauracja La Cantina

Al. Henryka 7, 32-500 Chrzanów, tel.: +48 32 753 53 53

Jacek Placek – pierogarnia, naleśnikarnia & cafe

ul. Dobczycka 7, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 343 43 10, 516 655 661

Pub Żywiecka Chata

ul. Słowackiego 7, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 623 10 04

Pizzeria Pizza Oregano

ul. Kochanowskiego 2, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 623 10 00,
www.pizza-chrzanow.pl

Pizzeria Da Grasso

ul. Trzebińska 40, Centrum Handlowe MAX,
32-500 Chrzanów, tel. +48 32 754 08 06

Kawiarnia Linda

Rynek 2, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 623 83 29

Fragola

ul. Krakowska 23b, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 754 01 60

Taurus Kebab

ul. Mieszka I 9C, 32-500 Chrzanów, tel. +48 739 203 203

Antalya Döner Kebab

ul. Dobczycka 13, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 753 90 62

Ministerstwo Śledzia i Wódki

ul. Bartosza Głowackiego 17, 32-500 Chrzanów, tel. +48 784 100 754

Bar Puchatek

ul. Sikorskiego 1b, 32-500 Chrzanów, tel. +48 32 754 11 11
ul. Dobczycka, 32-500, tel. +48 32 753 97 18

LIBIĄŻ

Restauracja „Gościniec na Rozdrożu”

ul. Krakowska 86, 32-590 Libiąż, tel. +48 32 624 10 54, www.narozdrozu.pl

„Nata” Cukiernictwo Restauracja Pokoje gościnne

ul. 1 Maja 13 B, 32-590 Libiąż, tel./fax +48 32 627 72 28, www.nata-libiaz.pl

Restauracja Millennium, Pizzeria Hades

ul. 1 Maja 17, 32-590 Libiąż, tel./fax +48 32 627 72 33

Restauracja Paradise

ul. Oświęcimska 6, 32-590 Libiąż, tel./fax +48 32 627 70 72

„Cafe Capri”

ul. 11 Listopada 13, 32-590 Libiąż, tel. +48 32 627 47 62

Orient Express

ul. Piłsudskiego 1, 32-590 Libiąż, tel. 882 739 113

Kebab Taurus

ul. Słowackiego 6B, 32-590 Libiąż, tel. 880 799 995

Uni Bar „Żaczek”

ul. 11 Listopada, 32-590 Libiąż, tel./fax 32 627 46 91

Pizzeria „Juras”

ul. 1 Maja 28, 32-590 Libiąż, tel. 698 059 286

Bar Kubus

ul. Paderewskiego 4, 32-590 Libiąż, tel. 784 316 401

Kebab Martiz

ul. Struga 46, 32-593 Żarki, tel. 608 820 009

Kawiarnia „Euro Cafe”

ul. Słowackiego 3 c, 32-590 Libiąż, tel. 32 627 55 15

Bar „Akacja”

ul. Sportowa 2, 32-590 Libiąż, tel. 32 627 11 58

Bar Uniwersalny „Biesiada”

ul. Kopalniana, 32-590 Libiąż, tel. (32) 627 11 42

Kawiarnia „Dobry Adres”

Aleja Jana Pawła II, 32-590 Libiąż, tel. (32) 726 18 42

TRZEBINIA

Restauracja „Dwór Zieleniowskich”

ul. Piłsudskiego 47 a, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 611 09 05, www.lir-portal.pl

Restauracja - Kawiarnia „Del Paso”

ul. Kościuszki 74, 32-540 Trzebinia, tel. +48 501 64 29, www.delpaso.pl

Restauracja „Lir”

ul. Kruczkowskiego 8, 32-540 Trzebinia, tel./fax. +48 32 618 05 85, www.lir-portal.pl

Restauracja „Parkowa”

ul. Grunwaldzka 97, Trzebinia, tel. +48 32 612 21 97, +48 505 036 017,
www.restauracja-parkowa.pl

Rezydencja „Pod Zegarem”

ul. Kościuszki 59, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 612 01 61
www.podzegarem.com.pl

Karczma Gdzie Jadło Dobre i Swojskie Klimaty

ul. Długa 125, Trzebinia, tel. +48 32 753 51 51, www.karczmianejadlo.pl

Restauracja „STARY MŁYN”

32-540 Trzebinia, ul. Piłsudskiego 21, Tel. 606 289 327

Restauracja Arkady

Mysłachowice, ul. Trzebińska 1, tel. +48 32 613 70 12

Motel - Restauracja „Lech”

Młoszowa, ul. Krakowska, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 627 82 47, www.motel-lech.pl

Tarniówka Pizzeria

Rynek 13, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 753 43 21

Kawiarnia „Lir”

Rynek 19, 32-540 Trzebinia, tel. +48 695 444 424, www.lir-portal.pl

Bar gastronomiczny Puchatek

Rynek 3a, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 753 89 99

Kebab Bar

ul. Kościuszki, 32-540 Trzebinia, Dworzec PKP, tel. +48 785 26 02 57

Orient Express

ul. Kościuszki 57a, 32-540 Trzebinia, tel. +48 32 711 66 66

Do opracowania niniejszego folderu wykorzystano materiały archiwalne – zamieszczone na stronach internetowych oraz wydawnictwach informacyjnych: Powiatu Chrzanowskiego, Gminy Libiąż, Gminy Alwernia, Gminy Chrzanów, Gminy Babice oraz Gminy Trzebinia

Opracowanie:

*Wydział Promocji i Funduszy Pozabudżetowych
Starostwo Powiatowe w Chrzanowie,
ul. Partyzantów 2, 32-500 Chrzanów
tel. 32/ 625 79 00, fax. 32/ 625 79 04
e-mail: starostwo@powiat-chrzanowski.pl
www.powiat-chrzanowski.pl*

Skład: Kamil Celadyn

Druk: NEXO Drukarnia, www.nexo.pl

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Powiatu Chrzanowskiego pn. „Pakiet Turysty Chrzanowskiego” - przygotowanie i wydanie publikacji informacyjnych i materiałów promujących powiat chrzanowski, dofinansowanego ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013, w ramach Działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” z zakresu małych projektów